

Plastic soep verzuipt de zee

Niet alleen de oceanen zitten vol plastic, ook de Noordzee verandert steeds meer in een plastic soep. De politiek wil afvaldumping van schepen een halt toeroepen. DOOR ANNETTE KARIMI

AMSTERDAM – Als het aan de PvdA en GroenLinks ligt, gaat Nederland een voortrekkersrol spelen in het aanpakken van afvaldumpende zeeschepen, nu gebleken is de Noordzee niet schoner wordt. „In onze eigen zeehavens moeten we scherper gaan controleren, en fikse boetes uitdelen als duidelijk is dat schepen afval achterlieten op zee”, aldus Tweede-Kamerlid Kees Vendrik van GroenLinks.

PvdA-collega Diederik Samsom denkt dat het effectiever is zeeschepen een vast bedrag te laten betalen voor het afgeven van hun afval in de havens, ongeacht de hoeveelheid. „Nu moeten ze in de havens per kilo betalen. Op deze manier haal je de prikkel niet weg om op zee te dumpen.”

In 2000 werd een EU-richtlijn van kracht met strengere regels voor afvalaf-

“**UITEINDELIJK KOMEN DE GIFTIGE STOFFEN WEER IN ONZE VOEDSELKETEN TERECHT**

” JAN ANDRIES VAN FRANEKER, ONDERZOEKER BIJ WAGENINGEN UNIVERSITEIT

gifte door zeeschepen. Maar onze Noordzee wordt er niet schoner op, blijkt uit een onderzoek dat Jan Andries van Franeker, onderzoeker bij Imares, gisteren bekendmaakte. Van Franeker spreekt in dat verband zelfs over een 'plastic soep' in de Noordzee.

Als graadmeter voor de zuiverheid van de zee wordt de maaginhoud van aangespoelde Noordse stormvogels gebruikt. Van Franeker ontdekte dat 95 procent van deze vogels plastic in hun maag heeft. Bij een schone Noordzee mag één op de tien vogels 0,1 gram plastic in de maag hebben. Maar liefst zes op de tien vogels overschrijdt deze norm flink.

Internationaal is de situatie even alarmerend. De hoeveelheid onafbreekbaar plastic in onze oceanen neemt dramatisch toe, vertelt de Amerikaanse oceanoloog Charles Moore, die onlangs in ons land was.

Moore ontdekte in 1997 het Plastic Continent, een onmetelijk grote drijvende en zwevende hoeveelheid plastic afval in de Stille Oceaan. De grootte hiervan wordt geschat op 34 maal de omvang van Nederland. Waar in 1999 nog vijf kilo per vierkante kilometer werd aangetroffen, vond men in 2008 de dubbele hoeveelheid per vierkante kilometer.

Van Franeker: „Op de oceaan concentreert plastic afval zich in het centrum van de grote ronddraaiende zeestromen, als het ware in het midden van een gigantische draaikolk. Het afval komt

De chemicaliën in plastic hebben een hormoonverstorend effect. Het kan een van de oorzaken zijn voor onderontwikkelde testikels bij sommige mannen.

van rivieren die in de zee uitmonden, het afval dat langs de kust wordt gedumpt, de zeevisserij en de scheepvaart.”

Plastic breekt in de natuur niet af. De grote stukken kunststof verbrokkelen tot kleine stukjes waarvan delen langzaam zinken. Dat geheel vormt onder de oceanoppervlakte een plastic soep. „De kleinere stukjes zijn niet meer op te ruimen. Steeds meer dieren, zoals kreeftjes, schelpdieren en vissen, krijgen on-

gewild stukjes plastic binnen. Uiteindelijk komen de giftige stoffen uit dat plastic weer in de voedselketen terecht.”

Deze chemicaliën hebben een hormoonverstorend effect, en werken in op het zaad van de dieren, met mogelijk geslachtsverandering tot gevolg. „Omdat we vis eten, komt het ook in de mens terecht. Het kan een van de oorzaken zijn voor onderontwikkelde testikels die we bij sommige mannen zien.”

De onderzoekers bepleiten dat daar waar het kan, de grove plastic stukken, op te ruimen. Uiteindelijk gaat het om radicale omkeer in levensstijl. „We kunnen de cultuur van eenmalig gebruik van plastic verpakkingen niet meer volhouden”, zegt Van Franeker. „Jaarlijks wordt er wereldwijd meer dan 260 miljoen ton plastic geproduceerd. Slechts een zeer klein deel is te recyclen. De rest verbranden we of gooien we weg.”